

5773

Torah from Around the World

אם אין קמת אין תורה ואם אין תורה אין קמת
*Zonder levensonderhoud is er geen Tora
en zonder Tora is er geen levensonderhoud.
(R. Eleazar ben Azarja, Pirké Avot 3:21)*

Sjabbat 6 april 2013 / 26 nisan 5773
Sidra Sjemini, Wajikra [Leviticus] 9-11
Tanach blz. 212-219
Haftara: Kohelet [Prediker] 6:1-7:2
Tanach blz. 1587-1588

Commentaar: rabbijn Stephene Berkowitz, [Mouvement Juif Libéral de France](#), Paris.

*Vertaling: Jochanan Belinfante
[Het Engelse origineel](#)*

Het middelpunt van de Tora, als het gaat om het aantal woorden, kan in de sidra van deze week, Sjemini, worden gevonden. Het middelste deel van deze zin is geplaatst tussen דַּרְשׁ-דַּרְשׁ (*darosj -darasj*), in Wajikra 10:16; „Toen ging Mosjee overal navraag doen, דַּרְשׁ-דַּרְשׁ naar de bok die als reinigingsoffer was aangeboden ...”

דַּרְשׁ is een veelzijdig werkwoord, dat verschillende betekenissen kan hebben: vragen, onderzoeken, uitzetten, zoeken, studeren.

Laten we daarom onderzoeken: Wat kunnen wij leren uit het feit dat het middelpunt van de Tora precies ligt in de eerste versie van de Bijbelse spijswetten? Eén van de antwoorden moet beslist zijn dat het kasjroet een **centraal** ritueel is in onze traditie. Daar komt bij dat, net zoals wij Torateksten bestuderen om nieuwe interpretaties en betekenissen van die Torateksten te ontdekken, het aan ons is om nieuwe interpretaties en betekenissen te onthullen in de rituele wetten die betrekking hebben op eten.

דַּרְשׁ דַּרְשׁ

Parasja Sjemini nodigt ons uit om er over na te denken hoe wat wij eten de relaties die wij tot stand brengen met de wereld beïnvloedt; hoe de wijze waarop wij ons voedsel verkrijgen het milieu beïnvloedt. Parasja Sjemini laat ook zien dat de aspecten van de spijswetten, net als Sjabbat, de feestdagen of een mezoeza, tekens zijn die ons verwijzen naar de essentiële Joodse spirituele boodschap, zoals bijvoorbeeld de boodschappen die gaan over de ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid.

Voor diegenen onder ons die geen vegetarische of veganistische levensstijl hebben aangenomen, leren de kasjroetvoorschriften die gelden voor landdieren (zij moeten volledig gespleten hoeven hebben en hun voedsel herkauwen) ons, om net zo zachtvaardig en vriendelijk te zijn als de planteneters die wij mogen eten. Omgekeerd, het verbod om het vlees van carnivoren of roofvogels te eten herinnert ons er aan dat wij oorlogszuchtigheid en geweld in onze relatie met anderen dienen te voorkomen.

En wat zouden wij kunnen leren van de voorschriften betreffende toegestane waterdieren? Koosjere vissen moeten schubben en vinnen hebben. Volgens rabbijn Sebastien Allali in zijn vernieuwende studie over kasjroet, *Leçons de diet-éthique* (Editions Lichma, 2009), staan vinnen en schubben symbool voor tegengestelde houdingen van hetzelfde individu. 'Schubben' zijn een uitdrukking van een verlangen om te beschermen en om je eigen identiteit te behouden, terwijl 'vinnen' het idee van beweging en interactie met anderen vertegenwoordigen.

Rabbi Allali zegt verder:

„Volgens George Herbert Mead (1863-1931) bestaat er een 'conformistische mij' en een 'creatief ik'. We zijn geneigd de voorkeur te geven aan de eerste boven de tweede. Het beeld van 'schubben' representeert de aanmoediging om onze eigen persoonlijkheid onafhankelijk van anderen vorm te geven. Aan de andere kant moeten wij het bestaan van de 'vinnen' niet vergeten, hetgeen ons leert dat wij de verplichting hebben onze hand uit te steken naar anderen (blz. 66).“ Daarom moeten wij het juiste evenwicht vinden tussen de speciale behoeften van het individu en onze verplichting deel te nemen aan de universalistische pogingen die goedgunstig zullen zijn voor anderen.

Dwar acher, een andere verklaring: de kasjroetwetten die in de sidra van deze week aan de orde komen, zullen nogmaals gelezen worden in Dewariem [Deuteronomium], maar met een iets andere formulering. Wij herontdekken in Dewariem 14:21 het zeer bekende uitdrukkelijke bevel: " ...U mag een geitenbokje niet koken in de melk van zijn moeder.", hetgeen al twee keer genoemd werd in Sjemot [Exodus] 23:19 en 34:26. Deze speciale dieetvoorschriften kunnen, volgens rabbijn Allali, dienen als een symbolische instructie aangaande het belang van individualiteit en de noodzaak om je van je ouders te verzelfstandigen. Men zal de behoeften van de ouders, de moedermelk, niet vermengen met de behoeften van de kinderen, het bokje.

In Bijbelse tijden associeerden onze voorouders voor voedsel verboden diersoorten met de gedachte aan rituele onreinheid. Voor een volk dat voorbestemd was een heilige natie te worden werd het daarom van levensbelang geacht elk contact met zulk verboden voedsel te voorkomen. Tegenwoordig zijn de religieuze categorieën 'reinheid'/'onreinheid' niet langer begrippen die de meerderheid van Joden buiten de wereld van de Orthodoxie aanspreken.

Wij moeten daarom de dieetwetten op een andere manier benaderen.

In een wereld waarin meer dan 850 miljoen mensen ondervoed zijn, in een milieu dat gevaar loopt in zijn bestaan, kunnen de reinheidswetten een andere boodschap bieden: „*Li kol ha'aretz* – de wereld behoort Mij toe“, zegt de Enige God. Mensen moeten met nederigheid en verantwoordelijkheid accepteren dat zij niet de heersers van deze wereld zijn. Als voedselwetten een grens stellen aan welke dieren ik wel en niet mag eten, moet ik leren om een grens te stellen aan mijn verlangen om elk dier dat op deze aarde leeft te slachten en te consumeren.

Sinds de formulering van deze Bijbelse regels hebben generaties van wijzen en commentatoren verschillende interpretaties geboden over de betekenis en toepassing van deze voorschriften.

Voor een aantal Progressieve Joden betekent de naleving van kasjroetregels een herontdekking van een oeroude traditie. Maar de succesvolle overdracht van deze traditie naar de volgende generatie zal uiteindelijk afhangen van onze vaardigheid om nieuwe interpretaties en betekenissen te creëren .